

רע"פ 2426/15 - אלדד אלפסי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2426/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: אלדד אלפסי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 24.2.2015 בעפ"ת 15164-11-13 שניתן על ידי כבוד השופטים: א' טל - נשיא, ז' בוסתן וש' בורנשטיין; ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (הנשיא א'טל והשופטים ז' בוסתן וש' בורנשטיין) בעפ"ת 15164-11-13 מיום 24.2.2015, במסגרתו נדחה ערעור המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקוה בת"ד 09-01-3389 מיום 27.4.2013, שם הורשע המערער, אך התקבל ערעורו על גזר דינו, כך שהושתו עליו 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל במקום 20 חודשי מאסר והוא נפסל מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך חמש שנים במקום למשך שש שנים. רכיב גזר הדין של מאסר על תנאי בן עשרה חודשים למשך שלוש שנים, שהמבקש לא יעבור את אותן העבירות בהן הורשע וכן עבירה של נהיגה בזמן פסילה, נותר על כנו.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה ללא רישיון בר תוקף, לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה); נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; אי ציות לתמרור, לפי סעיף 22 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 יחד עם סעיף 62(8) לפקודה; גרימת תאונת דרכים בה נחבל אדם, לפי סעיפים 62(2) ו-38(2) לפקודה; והפקרה אחרי פגיעה, לפי סעיף 64א(א) לפקודה.
3. על-פי עובדות כתב האישום, ביום 20.6.2008, בשעה 3:00, המבקש נכנס לצומת ברמזור אדום, תוך שהוא חוסם את נתיב נסיעתה של מונית בה נהג אשר בולולו (להלן: נהג המונית). בעקבות כך פגעה המונית ברכבו של המבקש, כלי הרכב ניזוקו ונהג המונית נזקק לטיפול רפואי. לאחר התאונה, נמלט המבקש מן המקום. כמו כן, במועד הרלוונטי נהג המבקש כשאינו אוחד ברישיון נהיגה בר תוקף מאז חודש ספטמבר 2003 וללא פוליסת ביטוח בת תוקף.
4. ביום 25.1.2010 הודה המבקש בבית משפט השלום לתעבורה בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, וביום 14.9.2010 נגזר דינו ל-22 חודשי מאסר; שמונה חודשי מאסר על תנאי; וחמש שנות פסילה. לאחר שימוע גזר הדין, פנה נהג המונית לבא כוח המשיבה וטען כי המערער הוא לא אשר נהג ברכב. בית משפט השלום לתעבורה דחה את בקשת המבקש לחזור בו מהודאתו ולבטל את פסק דינו, אך ערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי התקבל ביום 2.2.2011 בעפ"ת 10-10-48907. על כן, התיק הוחזר לבית משפט השלום, שם כפר המבקש באישומו.
5. ביום 24.2.2015 הרשיע בית משפט השלום לתעבורה את המבקש בשנית. נקבע כי אין מחלוקת כי הרכב שייך לפנחס אלמקייס (להלן: אלמקייס); כי אין מחלוקת שהמבקש ונהג המונית לא נפגשו בזמן האירוע; כי אין מחלוקת שלמבקש לא היה רישיון נהיגה או פוליסת ביטוח בזמן התאונה; וכי אין מחלוקת שהגיעה נידת מד"א למקום התאונה והעבירה את נהג המונית לבדיקה בבית החולים. המחלוקת שהתעוררה היא בדבר זהות נהג הרכב הפוגע, וכן צבע האור שדלק ברמזור בכיוון נסיעת הרכב הפוגע.
6. בית משפט השלום לתעבורה קבע כי התביעה הוכיחה שהמבקש הוא אשר נהג ברכב הפוגע, זאת על סמך שתי הודעות שמסר בפני בוחן תנועה, ללא כל התנגדות, שהוא נהג ברכב ולידו ישב אלמקייס. כמו כן, צוין כי המבקש לא חזר בו מהודאתו בחקירת המשטרה, ובבית המשפט הוא בחר שלא להעיד. נקבע כי הודאת המבקש עומדת במבחנים הנדרשים להוכחת אמיתות תוכנה, וכי שתיקתו מחזקת את ראיות התביעה. בית המשפט קבע כי עדותו של אלמקייס אינה מהימנה מאחר שהיא עדות כבושה, ומאחר שהוא בעצמו הודה ששיקר פעם אחר פעם על מנת "לצאת מהתיק".
7. אשר לשאלת האור ברמזור נקבע, כי על פי עדויות נהג המונית ושני עדי ראיה נוספים, ועל פי בוחן תנועה אשר בדק את תכנית הרמזורים, המבקש נכנס לצומת כשהרמזור מורה אור אדום. לבסוף נקבע, כי אין מחלוקת שהמבקש לא עצר במקום התאונה אף שכל להעריך את נזקה.
8. בגזר הדין של בית משפט השלום לתעבורה נקבע כי עבירת ההפקרה היא בעלת כיעור מוסרי. צוין כי המבקש צבר שש הרשעות בעבירות תעבורה, חלקן בטיחותיות, כשהאחרונה משנת 2012. כן צוין, כי אמנם המבקש מפרנס שלושה ילדים ותוצאות התאונה לא היו קשות, אך לנוכח נסיבות ביצוע העבירות; ריבוי ההרשעות; והתנהגות המבקש לאחר התאונה – יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה. על כן, נגזר דינו של המבקש כאמור לעיל.
9. המבקש ערער הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין של בית משפט השלום לתעבורה. ביום 24.2.2015 דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו. בית המשפט קבע כי באשר לזהות הנהג ברכב הפוגע, בית משפט השלום לתעבורה ביסס את הקביעה כי המבקש הוא אשר נהג ברכב. זאת, על סמך הודעותיו ושתיקתו. בית המשפט המחוזי עמד על כך שהמבקש לא טען בעצמו, במספר הזדמנויות רבות שניתנו לו, כי הוא לא היה הנהג. כמו כן צוין בית המשפט, כי המבקש מסר פרטים רבים על אודות התאונה, המעידים על בקיאות גבוהה בפרטי האירוע – סימנים המעידים על האמת

שבדבריו. אשר לקביעה כי הימנעות המבקש להעיד בפני בית המשפט מהווה דבר מה להודאה שמסר, קבע בית המשפט המחוזי כי היא עומדת בתנאים שנקבעו ברע"פ 4142/04 מילשטיין נ' התצ"ר (14.12.2006). יתרה מכך, בית המשפט קבע כי בצדק לא האמין בית משפט השלום לתעבורה לעדותו של אלמקייס, זאת בשל סתירות בין דבריו בהודעותיו, ובשל היותה כבושה, ואף ציין כי גם בכך יש דבר מה נוסף להודאת המבקש.

10. אשר לסוגיית ההפקרה לאחר הפגיעה, בית המשפט המחוזי קבע כי אין בהתנהגות נהג המונית לאחר התאונה – כאשר רדף כ-200-300 מטרים אחרי הרכב הפוגע – כדי לשלול את הרשעת המבקש. בית המשפט עמד על החובות הקבועות בסעיף 64א(ב) לפקודה, אשר אינן מתאימות אף אם נהג המונית לא נזקק לטיפול רפואי במקום התאונה. צוין כי חובת הפוגע לעצור ולהושיט עזרה מורכבת הן מרובד רפואי והן מרובד משפטי-מוסרי.

11. על אף כל האמור, בעניין גזר הדין קבע בית המשפט המחוזי כי יש לקחת בחשבון את העובדה שפציעת נהג המונית הייתה קלה יחסית, ואת העובדה שהוא רדף אחרי המבקש ואז חזר לאזור התאונה. על כן, הקל בית המשפט המחוזי בעונשו של המבקש כאמור.

הבקשה למתן רשות ערעור

12. לעמדת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי משהסתמך על עדותו של אלמקייס אשר ניתנה בפני הערכאה הדיונית טרם חזרתו, של המבקש, מהודייתו, וטרם הצהיר, אלמקייס, כי הוא הנהג. המבקש מציין כי הכרעת הדין התבססה על עדותו של אלמקייס כאילו הדברים נאמרו מפיו שלו. עוד בטענות המבקש, אין מחלוקת כי אלמקייס הוא בעל הרכב, ולכן עומדת לו חזקת הבעלות הקבועה בסעיף 27ב לפקודה. לטענתו, די בכך ובעובדה שאלמקייס הודה מספר פעמים כי הוא נהג ברכב על מנת שהתיק יוחזר לערכאה הדיונית לקביעה כי הוא אכן היה הנהג. המבקש מוסיף כי לכל הפחות יש בכך כדי לעורר ספק סביר בקביעה כי הוא היה הנהג.

13. זאת ועוד, טוען המבקש כי לאחר קבלת הודאת חוץ של נאשם עדיין יש לבדוק מה משקלה, עניין אשר לא נבחן בערכאות הקודמות. כן טוען המבקש, כי שתיקתו לא מהווה דבר מה נוסף להודאתו לנוכח הנסיבות המיוחדות של המקרה – נהג אחר אשר הודה בביצוע העבירה. עוד לגישת המבקש, בזמן שהתיק הוחזר ונוהל מראשיתו, תוקן סעיף 64א(א) לפקודה, כך שבבוקר הדיון בו הוא השיב לכתב האישום, חל סעיף חדש שלצדו שלוש שנות מאסר מקסימום, ולא שבע שנות מאסר. המבקש מציין את סעיף 5 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), כדי לעמוד על הצורך להחיל את החיקוק המקל עמו. לבסוף טוען המבקש כי עונשו חורג לחומרה מכל מתחם עונש ראוי בנסיבות העניין.

14. יחד עם הגשת הבקשה למתן רשות ערעור, הגיש המבקש בקשת עיכוב ביצוע עונש המאסר.

דיון והכרעה

15. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם עולה טענה בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (ראו ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיה) (13.7.1982) (להלן: חניון חיפה)). בענייננו, בקשת רשות הערעור אינה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות שכזו והמבקש לא הצביע על עילה המצדיקה דיון ב"גלגול שלישי" בהתאם להלכת חניון חיפה.

16. מרבית טענותיו של המבקש הן כלפי ממצאי עובדה ומהימנות של בית משפט השלום לתעבורה. כידוע, בעניינים אלה תיטה ערכאת הערעור שלא להתערב, קל וחומר שלא ב"גלגול שלישי", בשל מיומנותה של הערכאה הדיונית והעובדה שבפניה העידו העדים הלכה למעשה (ע"פ 2485/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 918, 924 (2001);

ע"פ 7595/03 פלוגי נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(1) 1, 13-14 (2004); ע"פ 9468/10 פלוגי נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (16.4.2012); ע"פ 10049/08 אבו עזא נ' מדינת ישראל, בפסקה 69 (23.8.2012).

17. מעבר לצורך יצוין, כי אין ממש בטענת המבקש לעניין ההסתמכות על עדותו של אלמקייס. אין נפקא מינה אם זו ניתנה טרם חזרתו מההודיה או לאחריה. אדרבא, דומה כי יש להעניק משמעות לעדות שניתנה תחילה, לפני שהיא הפכה כבושה ומתואמת לחזרת המבקש מהודייתו. כמו כן, ככל שבית משפט השלום לתעבורה התרשם כי עדותו של אלמקייס אינה מהימנה, וכי יש לקבל את שתי הודעותיו הראשונות של המבקש, הרי שדי בכך כדי לגבור על חזקת הבעלות לה טוען המבקש מכוח סעיף 27 לפקודה. אלו עניינים קלאסיים לערכאה הדיונית כאמור, המתרשמת מן העדים באופן ישיר.

18. אשר לטענת המבקש כי הערכאות הקודמות לא בחנו את משקל הודאת החוץ שהוא נתן, הרי שגם דין טענה זו להידחות. כך ציין בית המשפט המחוזי בפסקה 18 לפסק דינו:

"עיון בדברי המערער בהודעתו ת/1 מעלה שהם עומדים בתנאים שנקבעו בפסק דינה של כב' השופטת ארבל בע"פ 4142/04 הנ"ל שכן המערער מסר את דבריו מרצונו, היא עומדת במבחנים הפנימי והחיצוני ומשקלה הפנימי גבוה מאוד".

מלבד זאת, הן בית המשפט המחוזי והן בית משפט השלום לתעבורה ניתחו לעומק את סוגיית ההודיה, ולמעשה רוב פסק דינם נסב סביב שאלה זו.

19. בעניין גזר דינו של המבקש, יצוין כי גם לאחר שינוי הסעיף בפקודה, העונש שהוטל על המבקש אינו סוטה באופן משמעותי ממדיניות הענישה המצדיקה מתן רשות ערעור בגלגול שלישי, ולהפך, די בהקלה שניתנה בבית המשפט המחוזי כדי לעמוד על כך שהערכאות הקודמות התייחסו מפורשות לכלל הנסיבות בעניינו של המבקש.

20. אשר על כן, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת, ומשכך מתייתר הצורך לדון בבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, ל' בניסן התשע"ה (19.4.2015).

ש ו פ ט